

Desanburukalo san 2016

San 44nan - Boko 539nan

Songo = dōrōmē 35

Amadu Aya n'a jalakijogonw ka kiiri bilala san 2017 la

San 2012, kudeta lémogo; Amadu Aya Amadu Sanogo ap'a jalakijogonw ka kiiri tun daminené Sikaso, Mali marabolo 3nan. Bamako kiiritigebulonba de be ka kiiri intige. A daminené arabadon nowanburukalo tile 30 san 2016. A tun ka kan ka ke Sikaso Kiiriso min kono, o dōgoyara jama ma. O la, Sikaso, lénajekeso Lamisa Bengali, mogo 1000 be se ka don min kono, a daminené yen.

A lémogoya tun be kiribulonba kuntigibolo, Mamadu Lamini Kulubali. O'y'a jira ko Kiiri in be se ka waatijanta, o te baasi ye, a kun ye tige ka se ka bange.

Hakililajigin na, san 2012 kudeta kelen, ka Amadu Tumani Ture (ATT) ka fanga bin, komando minnu tun be peresidan koro kolosi, a ma ben olu dōw ma. Olu y'a jini ka kudeta wére ke a nogoni na nka o ma ne. Okudeta tijena. San 2013 desanburukalo la, sōrodasi dōwsuyera Jago Katikerefe dingebé do kono. O sōrodasiw somogow n'u tijetabagaw de ye Sanogoni mogow wérewjalaki Bamako kiiritigebulonba la. Sanogo ni mogo 16 de jalakilen don. Sōrodasi minnu su yera, olu ye 21. U tun be

komandoparaw ka ereziman 33nan na, dōw b'a fo u ma fana ko «Bereruzi», n'o ye sorodasi fugula bilenmantigiw ye.

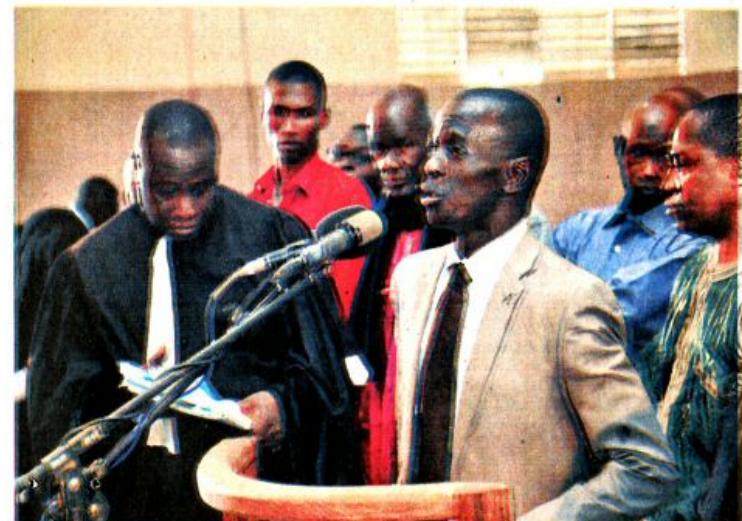
Jalakili min binna Sanogo ni mogo 16 ninnu kan, o ye mogomine kañematinun ni mogofaga ye ani deme keli mogominékañematinun ni mogofaga la.

Kiiri daminené, a lajora k'a sababu ke jalakilenw lafasabagaw ye, n'o ye awokaw ye. Olu y'a jira k'u be k'u ka baaraw ke geleya kono, ko sariya ma dije n'o ye. Kiiri daminené kokura jumadon, desanburukalo tile 2. Tako filanen in na, kiiri lajora tugun, k'a bila san 2017 feburuyekalo wali mariskalo la.

Mogo jalakilenw lafasabagaw ye sariyatijewére da kene kan, kiiri té se ka tige min kan. U y'a jira ko suw ségesége ma ke sariya kono.

Ségeségekela ninnu tun ka kan ka ke mogow ye minnu tun y'u siye, k'u kalisariyatigiyamaruyalen do n'koro.

O ma ke. Ségeségekela kera Pritigalijamana mogo faamuyalen dōw de fe, ni Lamerikenjamana ka deme ye. Malisariya la, a man kanka ke ten.

Amadu Aya Sanogo file kiiritigelaw n'koro

Kiiritigela ye jo di awokaw ma, ka yamaruya di, sariya ka labato.

Segin bena ke ségeségekela kan keneyaso dōfemínbe Bamakoyan. A be wele «Laboratori Sarili Meriye». Kiiritigela ka korsigi Tayisa Mayiga sugandira k'o ségesége ma k'olosi.

Nka Sikaso kiiri lémogo y'a jira ko

mogo jalakilenw té se ka bila hali n'o y'a soro ngangili si ma ta k'uségeré folo. U be to kasó la fo u ka ko ka jalatige tuma min.

Fan fila bée y'u ka nisondiya jira an'u ka muju ka tige bangeli kono : jalakili k'ebagaw aní jalakilenw.

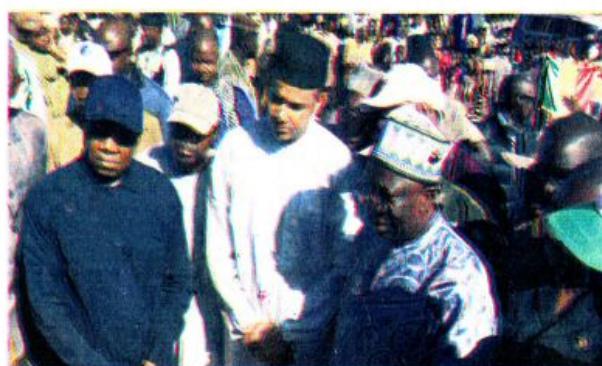
Madiba Keyita / Mahamadu Konta

Cikedugu kuraw joli daminené NBewani Ofisidinizeri kono

NBewani senekemara be Ofisidinizeri kono, cikedugu kurako min tun kofora a meennna sene mnisirisofé, a waleyalidaminena yen. A baaraw nun donna sene minisiri Kasimu Denón fe nowanburukalo banwaati la. Mali nafoloko ni wariko minisiri Dögötöro Bubu Sise ka fara ofisidinizeri lémogobá Dögötöro Mamadu Npare Kulubali kan, olu tun b'a kene kan.

NBewani be lónon serekili kono. Cikedugu ninnu bera sigi dugukolo taari 3.300 kan. Senekoyorowbelaben ka baara suguya caman keli jésigia duguw la; i n'a fo baganmara, monni, jirifor, senefenw bayelema iziniw ka fara hadamadenya ni nafoloko sabatiyowérew. Sominnubena jo, u be di da nogo la mogo ma. O mogo fanba bera ke denmisew ni musow ye, minnu be baara jini na.

Cikedugu baaraw nun donni kó, minisiri fila ninnu ni Ofisidinizeri baarakela towelajedéko Ofisidinizeri lémogoyaso lajekeso kono Segu

Cikeduguw bera sigi dugukolo taari 3.300 kan Ofisidinizeri kono

sibiridon nowanburukalo tile 3 san 2016. U ye siniman dō laje, min labenna Marakala barazi kan. O jésissen tun be barazi in cogoya, a baarakégo, ani yelema fen o fen donna a kaw la.

Okofé, Ofisidinizeri lémogobá dankan Tijani Taraweleye n'fóli ke san 2016-2017 kanpani cogoya kan. A ka kumaw kónona na, a yera ko Ofisidinizeri jigi be malokaama toni

914.979 soro kono. Geleya dōw fana kofora; i n'a fo baarakeladéko, baarakeminendéko, jidéss fana kera kanpani damine na, wari ma se ka soro ka laboli ke ka ben ni a waati juman ye, tijenifén ye dadigi senefenw na; i n'a fo ntumu, n'ine, kono aní fen wérew.

Nafoloko ni wariko minisiri y'a ka nisondiya jira fen min na kosebe, o kera mansin dōw soro kono, minnu be malo kankalabank'a kisciboo yoroni bée la. O mansin suguya ninnu bera ke sababuye, ka maloladilanni baara kuntaala surunya. Misali la, i tun wajibiyalen don ka mogo 25 ta ka maloforo taari kelen kan lère 48 kuntaala kono; n'o ye tile 2 ye. Mansin b'o ke lère 8 kono.

Sene minisiri ka fo la, cikela man kan ka kongo tuguni ni baara be ke jelenya la. Senekela nisene lémogobá, ni bée y'a jo a joyoro la wasa be soro. Kasimu Denón y'a jira u la, k'a sago don ka segin ka na Ofisidinizeri kono tilemaféséne kanpani kunkan. O tilemaféséne hukumu kono, minisiri njania ye sinsin ka ke nakolaféne kan, minnu magoba jikomago man bon kosebe i n'a fo malo.

Moriba Kulubali/Dökala Yusufu Jara

KONOKO BE LE BNAN NA

San 2017 baarakenafole dantigera depitew fe

Jamana ka baarakenafole dantigera depitew fe, alamisadon desanburukalo tile 15, san 2015, uka lajeba senfe min nemogoya tun be bulonba nemogobolo, Isiyaka Sidibe. Minsiri mintun be kene kan ka jamana ka san baarakenafole lafasa, o tunye soro ni nafoloko minisiri ye, Bubu Sise. Baarako ni baaradegekalan minisiri tun b'o kerefe, k'a deme a ka baara la, Mahaman Babi.

San 2017 baarakenafole soro bolodalenw hake benna sefawari miliyari 2.013 ani miliyon 578 ma. A musaka bolodalenw hake benna sefawari miliyari 2.270 ani miliyon 647 ma.

A wote senfe depite 104 sonna san 2017 baarakenafole ma, 24 banna a la, depite si ma to ko min ma wote.

Sanni wote in ka ke, depitew ye foli ni tanuni ke ka nesin soro ni

Depite 104 sonna san 2017 baarakenafole ma

nafoloko minisiri ma ani depitebulon nafoloko baarakajekulu. O kofc u ye nininkaliw seme minisiri la.

Nininkaliw bolila Mali sordasiw niyoro hake kan ka nesin koronfekel n'a kololojuguw ma anilakana sabatili jamana kono. Nininkaliw bolila jamana

haminanko gelen bee kan, j'n'a fo k a l a n k o , kene yako, cike ni baganmara ni monni, kurank, s a r i y a k o , dugukoloko adw.

Soro ni nafoloko minisiri y'a sekoy ka jaabi jenamaw di depitew ma u ka nininkaliw dakun bee la.

A y'a jira u la fana, ko baarakenafole in labenni na, jateminba kera, jamana be se k'a ka kandi labato cogo min, Sedeyawo (CEDEAO), Iyemowa (UEMOA) ani Efemi (FMI) fanfe.

M. Sidibe
Mahamadu Konta

Duwazan serekili kono, binkannikelaw ye Kerena dugutigi faga

Kerena ye Kerena komini faaba ye. A ni Duwazan ce ye kilometere 30 nogonna ye Moti mara la. A dugutigi tun ye Bureyima Bari ye. Araba su k'a duguje alamisa la desanburukalo ile 15 san 2016, marifatigi dow taara a faga. Keleke marifabaw tun b'u bee bolo. Kunnafoniw y'a jira ko binkannikelaw ninnu tun nana motow kan.

An be don min na dansagou cayalen be Duwazan serekili fana kono. Kerena yere, kalan te ka ke yen kien. A san fila ye ninan ye u ka lakolisow datugulen don; sabula lakolikaramogow y'u yere nini.

Konseyesigikalata min kera nowanburukalo tile 20 san 2016, o

ma laban numan na Kerena. Marifatigi dow nana motow la ka don woteso kono ka peresidan n'a demebaaw mine ka bo k'olu nimatooro kosebe, kasoro ka tasuma don woteso n'a minenw na k'a bee jeni ka taa n'u yere ye.

Kabini bin kera Mali kan san 2012 waati la ka jamana koronfela bee mine, binkanni dansagonnen don Duwazan serekili kono; kerenkrennenya la Kerena komini. Binkannikelaw delila ka fo Duwazan meri ko a ka du kono. U ye mogo min soro yen k'o faga o benna meri buranmuso ma.

Abudulu W. Uludu Ibrahimu Diko
Dokala Yusufu Jara

Bin kera Bura zandarameri kan Yoroso serekili kono

Marifatigi ce 4 nana motow la alamisadon desanburukalo tile 15 san 2016 ka Bura zandarameri bon. Mogofila joginna o senfe; kelen ye zandaramawdoye. Lakanabaa minnu dagalen be Yoroso, olu nana segesegeli ke k'a ye minen caman tinen. Bura sugudon ye alamisa ye. Binkannikelaw y'odon in de jate mine ka na nin waleya jugu in ke.

Binkannikelaw ninnu tilalen u ka waleya jugu la, u taara n'u yere ye sanni ka lakanabaa dow bo Yoroso ka na deme don Bura taw la. Bura ye Yoroso serekili komini do ye Burukina Faso dance la.

Fuseni Jabate / Dokala Yusufu Jara

Baloko numan : Kungokoncsorofenw ye nafolo ye

Omisali dow ye si, nere, nsira, fakoyi, fo ka se jiribulu ni nakofenw ma, adw.

Jirifurabuluw, nakofenw anji jiridew dunni joda ka bon kosebe dudenw ka kene ya sabatili la. Anbe se k'a fo u ma ko dunfen lakanikelaw. Bawo farikolo magonebalow don, a yere te se ka minnu dilan n'u joda ka bon joli dilanni n'a saniyalil la. Wa u be semekomago ni kolokomago sinsin farikolo la.

Nsirabulunisofonbulu, wosonbulu, dibilennin, epinari, nkoyo, nporobulu, olu nafa ka bon farikolo magonebefew na. Ujoda ka bon joli dilanni n'a saniyalil la. U nafa ka bon muso lajolen ni denbatigi kan. U be mago belebelew ne kene ya sabatili la.

Sigida nakofenw, i n'a fo laadalatamatii, oberiziniw, da, jaba, ninnukelen-kelen joda be naw dilali la, bawofen minnu b'u la, o ye farikolo balokomago neni ye, ani joli dilanni n'a saniyalil, farikolo yere te se ka minnu dilan.

Kungokoncsorofenw, i n'a fo nsira, ntoni, nsaban, popo, si, nere, nsimini, ntamaro, ninnu ye baloko numan dafalanw ye. Nin jiridew ni nin jiriw ni lakana ka kan, an ka kungodaw la.

Berisoni Tarawele ka sigidalafen duntaw

Bakari Kamiyan, dönni jiginëba taar'i da

Bakari Kamiyan tun ye karamogobaw ka karamogoba ye tariki ni jamanakalan na. A y'a ka sanfekalan bee ke Faransijamana kan. A bangera San, Segu marabolo kono, san 1928. A ye dönniya jalaba soro Faransi, Lajine, Senegali,

a fasodennumanya jalaba soro Mali kono. A fatura kari-don, desanburukalo tile 11, san 2016. Tunizi jamana dogotoroso do la, k'a si to san 88 n'a jamanakuntigi, minisiri nemogow,

minisiriw, Mali kerecenkuntigi, lasigidenw, fangabulonw kuntigw, somogow ni balimaw ani silamejama, olu bee tun b'a janaja kene kan, k'a fo, k'a walenumandon ka dugawuw ke a ye.

Kaden Mayiga
mahamadu Konta

Ala ye nogolombola Teneman Sanogo ka kalifa mine a la

Teneman Sanogo n'a tun be wele Lasidan walima Zantigi walima Kenekaraba, karidon nowanburukalo tile 4 san 2016. Ala y'a ka kalifa mine a la k'a si hake to san 53 la Klinik Pasiteri dogotoroso la. A suturali kera Lafiyabugu kaburudo la Bamako. Jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita, minisiri tow, faganbulonw nemogow, politikinemogow ka fara maaba caman werew kan, nin bee tun b'a kene kan. Mali nogolombola jekuluba n'a tububukandane surunye «FADEMA» ye, o sekereteri zenerali ye Kari Bogoba Kulubali ye. Ale ye kuma ta nogolombola to bee togo la, ka taasibila ke ka nesin banbaato ma. A y'a jira ko Teneman tun ye mogoye, min be wuli ka jo mogoye kunko la ka teme a yere ta kan. A ye nogolom mine ni barika ye, ka Mali sekoy ka döñko sankorota kosebe.

Kari Bogoba Kulubali ka fo la, an be waati min na, nogolombola caman be degun kono. A dow yere ladalen don dogotorosuwa; in'a fo Miseli Sangare. Umago be goferenaman ka deme na. Teneman Sanogobangera Sikasso san 1963. A y'a ka kalan kun folo ke yen, ka na cemencekalan ke Hamudaliy-Medini lakoliso la Bamako, ka Deyefu soryo. Abilala ka taa sekoy ni döñko kalansoba Ina (Ina) na san 1982. O ye döñkilida, döñke, nogolombola, ani folifenko nedonni kalanyoroba ye Bamako Aritizana kerefe

Teneman Sanogo

Nogolombode diyara a yere ye kosebe. San 1986, a ye nogolombola jekuluba do sigi senkan. Maliki Darame, Kari Bogoba Kulubali, Adama Tarawele ani Umu Berete tun b'o la. Fanta Kulubali, Salimu Sila ani Salimata Sidibe farala u kan o kofe. Teneman Sanogo labanna k'o Salimata in furu. Dawula min tun be a la, okera sababu ye ka sinimandilan caman nesin a ma. O de la Seki Umaru Sisoko ka siniman min be wele «Ginba», Teneman Sanogo b'o la. O labenna san 1995. Seki Umaru Sisoko ka siniman min fana be wele «Senesi», a b'o fana na. O labenna san 1999. Ala ka hinc Adam Darabo la, o ka siniman min be wele Taafe Fanga, a b'o la. Teneman Sanogo Kenebaraba taara ka muso kelen ani den fila to. Yusufu Dunbiya/Dokala Yusufu Jara

Burudame jujon nan'u ka yaala-yaala kun (to)

Hijira san keme duurunan fanfe n'o benna san 1100 waati ma, burudame bonda minbe wele Makisara, omogow tun be yaala - yaala n'u ka baganw ye dugu filia ni jogon ce. Arawani dugu be Sahara kono, Amutagi be cencenkuu sanfe Bajoliba dala. Tilema fe u be jogon soro bada la. Ni samiye sera u be taa cencen kan. U k'otaakasegin konoona na, u ye kibolo do kolosi cencen kono, tu kelen be k'a lamini. Bajoliba bolofara y'o k'o in ye. A ko tun ka dun ; sabula bamaw tun be ye a kono; Waati temena ji tun be san yelema ko in kono. O koda in tun ka di mogow ye kosebe, kuma te baganw ma. Mogow tun be yoro in mankutu fan bee fe. Bangantigw y'a nini k'u basigi yen k'a k'u ta ye. Ntensun caman tun be yen. U ye buguw turu yen walasa mogow were kana na a daga yen sanni k'u bo yaalayoro la n'u ka baganw ye. U donna tukonkungokolon fan were fe ka joniw tige ka na sisaw koori u ka buguw la walasa k'u tanga warabaw, waraninkalanw ani surukwu ma. Ka laban ka yoro werew sinsan ni bin ye k'u bolominenw lamara olu kono, u te se ka taakaseginw ke ni minnu ye. U ye jion dow fana ta k'olu bila yoro in kolosili la ; nka olu be musokoroba kelen ka mara kono ; min be wele u fe Tumutu. Tumutu koro ye muso barakurunba.

U tun be musokoroba taamasyen n'a barakurun ye cogo min na, o de sinna ka ke sigida in togo ye ka fan bee labo. Dugutaa law temeto tun be jo yen'ulafin'e bo. Mogocamanlabanna ka sigi u fe yen. Fo ka buguda in yelema ka ke dugu belebele ye. Joggomedonitigi minnu be bo keneke fe Alizeri ani minnu be bo koron fe Tiripoli, olu tun be jigin yen ka tile damado ke sannifeerew la ka laban ka sira ka jigin Mali ni Ganata kono. A laban na sugufiye do sigira yen. Joninsinsanw bora ka debensinsanw turu olu no na. Yoro kera kuruntigw ni nogometigw nogonkunbenyoro ye.

Tumutu dugu sigira nin cogo in de la ; n'o ye muso barakurunba ye.

Nka Tumutu ke duguba dawulama ye o soro Jene jagokelaw fe.

Olu minnu nana u sigi. Jene sigili ka koro Tumutu sigili ye ni san keme saba jogonna ye. Burudamew ye Tumutu sigibaa folowy. Uyedugufa ye; nka Jene ye duguba ye. Jenekaw de nanen y'a to dunkafa sabatira Tumutu kono a waati la. U sigili kera sababu ye ka dugu sebekoro bonya k'a ke jogokeduguba ye. O Jeneka kelenw de ye dugumogow tow dege sojo la ni biriki kenew ye. O de koson debensinsanw fana bora ka kogow jo ka dugu koori. Kogo janw koni tun te

; sabula mogow tun b'u to dugu kofe ka fen bee ye ka lasa dugu kono. U'y'u to o la ka misiriba jo k'o togo da Jingareberi. Okofe muso nafolotigiba do ye misiriba were jo k'o wele Sankore. O de labanna ka ke silamediinc kalansoba ye. Tumutu kelen dugu dawulamaba ye nin cogo la, fadenya donna a ni Walata ce.

San keme tan ni filanan waati la, Walata de tun ye dugu dawulamaba ye Afiriki tilebinyanfan fe. Dow tun b'o dugu in wele Ganata, walima Gana. Koroborow tun b'a wele Biru. Joggomedonitigi, donnikelabaw ani nafolotigibaw sigiyoro folo kera yen ye. Olu bora jamana werew la ke se yen. In'a fo Eziputi, Fezan, Libijamana na, Susi, Tunizi jamana na, Tuwati, Tafilel ni Fesi Maroku jamana na, Gadamesi ni Warigila Alizeri jamana na. Larabudonni tun be nin duhuw mogow la. Tuma min na u ye Tumutu mankutu duman men, u y'a kanu ka se yen.

San keme tan ni sabanan waati la, Afiriki tilebinyanfan sebekoro lagamina Manden kelermasaw fe. Joggomedonitigi tora ka Walata bila. Jagokelaba ninnu ni donnibaaba ninnu yelema Tumutu. Suraka bonda min be wele Senadiya, o mogow dow nana u nofe. San keme tan ni naaninanwaati'asoro mogulenama dogoyara Walata kono. U bee taara ke ka Tumutu fa. Burudamew ye dugu bila ka cencen mine n'u ka yaala ye. Nka sanni u ka bo, u ye gofereneri sigi dugu kunna, o ka nisongo mine mogow la u tigo la. Dugu tun b'a la ka bonya cogo min na, soro fana tun be ka jidi o cogo la. Burudamew nata yere bonyana ka taa a fe. U ye caman fara o nisongo saratav hake kan dumogo tow ni joggomedonitigi kan. Degun bonyana ka danteme. O y'a soro Mandenfanga b'a tannifilafili la. Kankun Musa tun y'o faama ye, o botihjila Makan, aye Koroborojamana kele k'o mine. Tumutukaw kelen k'o kunnafoni men, k'a soro Burudamefanga nege t'u la ; u ye Kankun Musa wele a ka na Tumutu mine, ko fara a ka fanga kan. San 1330 waati la Kankun Musa donna Tumutu. Minare tun te Jingareberi misiri la ; a ye minare jo o la ka laban ka faamaso kelen jo ka gofereneri do sigi Tumutu kunna. Nka o mandenkafanga damine ma ke here ye dugumogow bolo; sabula fanga werew nebole tun don Tumutu mineni fe. N'o ye Mosifanga ye, fo Bajoliba kofe. Mosiw ni kelece caman suurula Tumutu kan. Maninkaw y'u yere jini. Mosiw ye dugu ci ka tasuma don a la, ka mogow caman faga. U be se ka taa ni fen o fen ye, u y'o bee ta

ka Mosijamana magen. Maninkaw labanna ka segin mosiw taalen, ka Tumutu mara san keme kuntaala. K'a ta san 1337 la ka se 14 34 ma. Dugu ye yiriwali damine cili kofe. Binbugu dogoyara. U caman cira ka bogosobaw jo u no ma. Tumutu k'o sannayelen kura benna ni Mandenfanga binni ye. Burudame bonda min be wele Makisara, olu ye dafeduguw mineni damine. Sanni k'u don Tumutu, Maninkaw ye yoro bila tuguni. O burudamekele nemogo tun ye Akiliye o waatila. Akoni Maninkaw tena se ka Tumutu lakana, u ka taa ka bo yan. Okelen Maninka to minnu tun be dugu kono, olu ye yoro bila.

Tumutu ye san bi naani jogonna keburudamefanga kono tugunio cogo la. Nidoma fara u ka mogotoorowalew kan, fen ma bo a la. U mana ne bo ika so fe, u b'o mine i la. U be bin musow kan kafononya siratigla.

Jangata fanga bonyako jugu, Tumutukaw y'u den ka fanga were wele k'o su ka bila burudamefanga la. Ode la san keme tan ni duurunan cemanceela, Koroborofanga ye Tumutu mine. Ali tun y'o kelemasa ye. O y'a soro burudamew ye gofereneri min sigidugu kunna, u yere tunjugualen b'o ma. o togo tun ye Umaru ye. Ale de ye Tumutu misiri sabanan jo k'o togo da Sidi Yaya. Ali tun ye donnibaaba ye. Umaru terike tun don. O Sidi Yaya kelen in de su donna o misiri in kono.

Umaru ye Sunni Ali wele a ka na Tumutu mine, k'u b'a deme a kele la. Umaru tun y'a ka samarasen fila bo k'o di ciden ma walasa Ali ka da a ka kuma na. Ben kera o kan, son kera o ma.

Don dola ka burudamefaama Akili n'a nofejama to taama na Amatage cencenkuu sanfe, Sunni Ali ni Koroborofanga suurula Tumutu kan ka dugu mine. Akili ni donnibaaw ni maaba caman minnu tun be taama in na, ubolila ka taa uyere kalifa Walata. San 1469 be jate Tumutu tariku kono kosebe. Dugu minesan don koroborofanga fe; nka u ma dugu ci, u ma dansagonwale ke a kono. Tumutu yere sebekoro jiidira Koroborofanga kono. Uye san keme ni k'o cogola. Kelece labenna konuman. U ye basigi sabati jamana fan bee fe. Fo ka fanga werew dugu dow mine ka fara jamana kan. Afiriki tilebinyanfan fe, Koroborofanga kera jogonte ye. Saharakungo tilance bee tun b'a la ; k'a damine Tegaza Maroku jamana na fo Agadesi Nizeri jamana na, o bee tun be Koroborofanga fe.

Koroborow selen burudamew na, u tun ye binkanni dabila folo. Hali u tun

ye burudame minnu mine keleda la k'u ke sorodasi jow ye, olu tun be k'u tilen Koroborofanga koro. Mogow tun b'u ka taakaseginw ke cencen kono u fere ma u ka jagow la. A kera sababu ye ka basigi sabati. Tumutu kejekayanfan n'a woroduguyanfan bee fe. Polisiw tun be suguw kolosi dugubaw la. Mogow si tun te se ka feere jugu ke. Ni sumanni ma ke ka dafa a tigi be nangi. N'i ye fen kolon feere mogow ma, i be nangi. Jagokela bee tun y'a tilen a waati la. Koroborofanga kera here ye Tumutu ma.

Dugu bonyana ka se a jogonna fila ma. Duw sigira ka ne, ka siraw bo ka tilen. Misiri korow cira k'u jo ka ne kura ye anika misiri kura werewjo. Koroborofanga caman nana sigi dugu kono ka fara Jenekaw kan. O kelen, dunan hake cayara ni dugulenw ye. Dugulenw ye Bereberiw ni larabuw ye; Jenekaw be kan min fo o ni koroborokan kera forobakanw ye Tumutu kono. larabukankera dugumogownidunaw ce jogonfaamukan ye ani donnin sori kan kalan sira fe. Sankore kalansoba mankutu duman ye fan bee labo. Karamogo faamuyalenba minnu b'o kalansoba in na, olu fana mankutu duman sera Afiriki fan bee fe. N'o y'a farafinna an'a farajela ye. Donnibaaba minnu be Maroku, Tunizi ani Egiputi, olu caman ye Tumutu segera. Larabuw ka hadamadenya kecogo ani Eziputi ta, o fila bee ye jogon soro Tumutukaw la. O ye dugu ke jogonte ye ka ta san 1494 na ka se 1591 ma.

Anbedon minna, koduman caman tijena Tumutu ; nka halibi mogow b'u miiri waati duman temenenw na ; olu ni sisan ce be se san keme saba ma. Dugu ye lonbolanbako caman ke, o n'a ta bee, halibi Tumutu b'a no na.

Tuma min na Marokufanga ye Tumutu mine san 1591, dugu dawula ye binni damine. Koroborofanga tun ye yiriwaliibaara fen o fen sigi senkan, Marokufanga y'o bee daji. O kolo yelenna Afiriki Tilebinyanfan bee la. Dugu minnu be Tumutu ni koron ce ni Koroborofanga tun ka fisa olu ma ni fanga kura in ye, olu wulila u ka yere mahorony ninini kele la. Jenekaw, burudamew, fulaw, bamananw ani maninkaw fana labanna ka wuli ka fara koroborofanga kan. Okelen dugu minnu be Tumutu kejekayanfan n'a woroduguyanfan fe, olu fana murutira Marokufanga ma. Jagojira fen o fen tun be Tumutu dugukonomogow bolo, obee gerenna. Dugu yere sinna ka muruti Marokufanga ma. Fanga mogow ye Tumutuka caman faga o murutili in

Binkannikelaw ye sira da Tumanibugu sugujolaw ne ka taa ni wari caman ye

Ne hakili la n'a fora ko faamaw, o ye garadiw, zandaramaw, sorodasi, polisiw, minisirw ani jamanakuntig'in a nofemogow ye. Ne be Mali faamaw ladoniya, k'udamate faamaw ye, k'u dama te marifatigiw ye. Binkannikela marifatigi cayalen be an fe yan. An sirannendon, an jorelendon.

N'i kera dökelä ye, o ye ko jugu ye bi. Ni kera dökebali fana ye, o'n'a kunko be nogon na. Baara be nini ka geleya anw bolo bi; ka da a kan i dalen i ka so kono walima sugujosirawfe, marifatigiwbé bin i kan k'i bonge i bolofen na walima i ni na gansan.

Marifatigiw be taa i damine ika so kono, k'i ka wari yorofo; n'otek'ub'ifaga sisian. Suguo si raw fana fe, o ye marifaju dasi i kere la k'i ka wari bo ka di u ma sisan; n'o te ko u t'i kon lahaba. N'i wari ma soro i kun, o ye kara ye. Ni wari

Soyibajan Jara

yere b'ikun, n'i ko i be muruti, ubi muguciila k'ifaga, k'i ka wari bo ka taa n'u yere ye.

Karidon okutoburukalo tile 30 san 2014, binkannikelaw marifatigiw taara sira da Tumanibugusugujolaw ne. U ye mogo caman bila neji la; sabula u ye wari caman ntaraki sugujolaw la. A jirala ko u ce 6 tun don Sanili 2 ani Jakarta 1 na.

An be se k'a fo, ko

Kani Gabon san 2017

Ntolatanba min bena ke Gabon n'o ye Kani 2017 ye, ne bena kuma o kan. Ne fe, hali Mali k'a ka wlan semé, k'a senbo ntolatan in na. An ka nsandob'a fo ko su min be diya, k'o be dona fitirife. Kele dögadalen mana ben kélékuntigiw ni nogon ce kele ma, kélédenw fanga be dögoya. Benbaliya mana don ko o kola, a ka ca a la o fanga be dögoya.

Malibe taa Afiriki ntolatanba kupu nofe Gabon. A ye san 2008 ta maloya bila yoro min na, ni kunnadiya ma ke, a be son ka san 2016 ta ta yen. Sabula san 2008 na, u ye mankan wuli nin cogo la, o y'a sorontolatanwáminewati sera kabab. Ontolatanwákera gana ni Nizeriyaya. Ojamana fila tuny'a labenbaawy. Mali

Poyi : Nebaatijne

Nebaatijne, don te wele don na.
Ni mogo ninena i jujon ko,
I laban b'i kamanagan.
Kunun temena, sini be Ala bolo.
Halibi, hakili bila dusu nefe.
Walenumankelaw barikada,
U ka deme kerenkerennenw na.
Hadamadenya ko demeni numan.
Mogoba ko bolodijogonma nafama;

ntolatannaw taara u yaala yen ka na cogo min na, san 2016 ta be son ka juguya n'o ye.

Benbaliya be nemogow ni nmgon ce. O'y'an wulito ye ni geleya folo ye. Mali be ntolatannbulu D min kono, o jamana si man nogon an bolo. N'o ye Ganan, Eziputi ani Uganda ye. A be fo min na tubabukan na «förfise», ntolatannemogow be nini k'o bolonobilaka. An to se be an ka ntolatannaw bolo. N'o te bele nagamina anka nokise la kaban. ne ma da a la ko wolomacogo b'a la tuguni.

Ne ma da a la ko Mali ntolatannemogow b'a don k'u sigilendon mogow kunkoro, u b'u dahirimé soro olu minnu bolo. Wa ne ma da a la fana k'u b'a don ko ntolatannaw

Nka hakilintan t'o don. Anw ka jamana siginogonya sinsinyoro file, Mali danbe korow file duguw ni nqggon ce. Jötigi ka hine lontan na, o sigi ka di, Dunkafatigi ka hine kóngotow la, O furunjogonya ka di. Kodonbali, walenumankelaw barikada, Yerelanogobaara sonsorron. O nimisa ka dögo. Kunnadali te horon danbe ye.

binkannikelaw sominen don Tumanibugu la. Wulakonosuguba don Kolokanin serckili kono.

San 2014 u ye sira da sugujolaw ne Tumanibugu.

San 2015 u binna do kan Tusona. San 2016 in na kokura u ye sira da Tumanibugu sugusolaw ne. Binkanni be nini ka ke laada ye mogo juguw bolo anw fe Kolokanin mara la.

Ne tun hakili la ko marifa juguw bokun ye ka mogow juguw kele. Nka u bokun kelen be ka bin dökelaw kan k'u bonge u bolofenw na. A be fo ko mogo si kana i yere ka kiiri tige, k'an ka to sariya ko. Ko Mali ye sariya jamana ye. Nka ni sariyatigiw ma wuli ka jo u joyoro la, walasa ka nin laada jugu in wuli ka bo an kan, digi kelen be dökelaw la.

**Soyibajan Jara ka bo
Kodumandala Wöljeda
Nonkon komini na Kolokanin**

Yaya Mariko

be segen.

Ntolatanna te se ka kulusi surun don ka yelen ntolatankene na k'o ke ntolonkoye. Ntolatannawma mankan min ke, ne t'a don u nemogow be waleya ke, min be jamana kunmasunli.

**Yaya Mariko
ka bo Senu Bamako**

Masa ye danni ke, nka a ma mogow damakeje, Luman sara ye luman ye, O kebaa be sewa, Luman dugawu ka bon dabaa Ma yoro, Masa ko hine, dabaa Ma ko deme, Nebaatijne t'o don. Halibi, walenumankelaw barikada, Yerelanogobaara sonsorron. Karamogo Burema Keyita Akademi - Kucala

Tugarankew ye móbili anbilansi kura kelen di Timisa meri ma

Ne be foli ni walenumandon ke ka pesin Timisa tungarankewma, kadaakan u ye koba ke dugu n'a lamini mogow ye ninan, min nmgonna tun ma deli ka ke folo. U ye móbili anbilansi (banabaatotalan ni muso lasiritow taalaw kura kelen sankadi Timisa merima. Nin bena ke sababu ye ka dogotorosoba lasoroli nogoya Tominan.

Jumadon desanburukalo tile 2 san 2016, nege kanje 14 temenen, Timisa ce ni muso, denmisén ni maakoro, bee bora ka se anbilansi in dili kénékan. Timisa ka minnu sigilen be Konowari, Lagine ani Esipajni, olu do y'u bolo di nogon ma ka móbili san ka bila u ka meri ka bolo kan ko gelenw kubenni kama sigida la. Jama ye foli ni tanuni ke tungarankew ka cidenw ye. An b'u fo, dan te foli min na. K'a nini Ala fe, halibi a ka garisege juman di u ma. Timisa dugutigi n'a jenogon yeciden ninnubisimila ni min kelen ye. A kera nisondiyaba ye dugu n'a lamini bolo.

Nin waleya luman in ye taare-taare ye Timisa komini ma. Anka dogotoroson nemogow medesin Usumani Buwa Togola ni Asako nemogow Musa Sogo, o fila bee tun be kene kan; u ye foli lase anbilansi jeman pasi-pasi in

Hamidu Tulema

soroli la komindenw demeni kama muso lasiritow ni banabaatow tali nogoyal la ka se Tominan dogotorosoba la.

Tomisadenw hakili sigira sisian bolifenko la. Nka ne be min nini an ka nemogow fe, u ka dabali luman tige móbili in ladonko luman na. Bolife b'i n'a fo mogo. N'a ladonko ka ni, a be nafaladon sigida la. Nka n'an y'an bolo bo a koro k'a file k'a to yenko forobafen don, walima mogodamadonin k'a nini k'a ke u yeredama ka nafasoroda ye, a tena meen si la.

Timisa meri Wamijan Danbele y'a jira ko móbili in bena joyoro min fa komindenw bolo, u bena u sekó ke walasa nimisa kana bo a ko la.

Hamidu Tulema animatore don Arajo «Sigida Yirilwaso «la Timisa

Kolosili ye dijne ye, kow nacogo te kelen ye

Dijne be i n'a fo siniman. A be teme i nekoro. Maakoro minnu temena, masake minnu temena, nin bee be teme teme i nekoro i n'a fo siniman. Hadamadenka kan ka baara ke ni mogo hakilimanw ye. Mun temena ? Bi be cogo jumen na? Sini an bena a ke cogo di?

Maliden bee ka kan ka baara ke. Dijne ko bee ye kolosili ani jatemine ye. Anw fora mogo dow ko. Dow fana be fo anw ko. An ka ben kelen ma, ka sabali nogon koro. Kow nacogo te kelen ye. Ko be na ni ko ye. Ko te ke gansan. Ko dow be ke ko dow koson. Ko dow fana be dabilo ko dow koson.

Ko kecogo ani ko focogo, u be nogon je tuma dow la. Malidenw, n'an ko an be ka o ko fo, n'an ko an be ka o ko ke, an k'an fanga ke kelen ye.

Burama Berete

Ala be barika don o la. Baarada bee be fanga ni barika soro focogo ni kecogo de fe.

Ni mogo min y'a faso mine n'a bolo filo ye, i fasi be k'i ma masafugula ye. Nka n'i y'i faso bila bolo kofe, i faso b'a kodonila. Alaka hakili luman di an ma.

Burama Berete ka bo Jeju, Kajolo mara la Sikaso

Kalankene n° 181nan :

Kumasen dogodogojé ka ca

An ka kalansow kono, an be kumasen siya minnu kalan ka caya, olu ye fokumases (phrase déclarative), nininkalikumases (phase interrogative), nagalikumases (phase exclamative), ani diyagoyalikusen (phase impérative).

Misaliw

Fokumases : An b'an ka jamana fe.

nininkalikumases : Donsoké sera ka Sogo in faga wa ?

nagalikumases : Nson minena koyi !

Diyagoyalikusen : Wul !

Nka gafe wewéw be yen, minnu nana ni kumasen suguya wewéw ye minnu b'an ka kan kono körölen nka kolosili tun ma bo u kan. O gafen do ye «Bamanankan Maloen» ye ka jésin karamogow ma, min dilanna. Mali ni Noriwezi ani Faransi jamana nininkelaw ka jekabaara kono.

O kumasen suguya dōw file nin ye :

- kumasen cogoma (énoncé descriptif)
- Damakelenkumases (énoncé équatif)
- kumasen walema (énoncé verbal)
- kumasen walentan dafama (énoncé situatif), adw.

An bëna do fo kumasen min kan sisan, o ye kumasen cogoma ye (énoncé descriptif).

Misaluw :

Wulu in ka farin.

Wuluw in man farin.

A sen ka bon.

A sen man bon.

Jiri feere ka ca.

Jiri feere man ca.

Kolosiluw :

Kumasen folo ni filanan be wulu cogo fo : a ka farin a man farin.

Kumasen sabanan ni naaninan be sen cogo fo :

a ka bon a man bon

kumasen duurunan ni woro nan be jiri feere cogoya fo : a ka ca a man ca.

Nin kumasen ninnu n'u jogonnaw be wele kumasen cogomaw bawo, u be cogofoli ke. Cogofoli in be dilan ni «ka» ni «man» ye minnu sigilen be togo (nom) ni cogo (qualifiant) ce.

« ka walima man be kumasen minnu kono, togo ni cogo "mankutu" ce, o kumasenw be wele kumasen cogoma.»

Mahamadu konta

Dukene n° 145nan : Lawale Geresijamana

Nansarawbenbajurujanwye Gerekiv ye. Bi ma kow bilasenna. San keme caman sanni Nabila Isa ka bange Gerekiv ye mara ke. U ka mara kera Farawunaw ka mara kofe Eziputi, Misirajamana na.

Dugubajamanaw.

Dugubajamanaw kono, dugumogow tun ye kulu saba ye : Dugu woloden modenw, olu tun ye horon tulobilew ye dugulenw. Dunanw, signifew, olu tun ye Metekiw. Olu tun te joww ye. U caman tun ye jagokelaw, bololabaarakelaw ani jikanbaaralaw ye. Kulu sabanan tun ye joww ye, minnu minena keledaw la walima k'u san suguw la. Dugubajamanaw kono, joww tun ka ca ni dugulenw ni dunan horow ye.

Joww, a ce, muso, denmisén ni maakorò, olu tun ye makew ta ye, sariya si tun t'u bolo. U be baara ke u tigiv ye. Dugukolotigiw, nafolotigiw, fangatigiw, olu tun ye dugulenw ye. Dunanw tun yamaruyalen don ka baara suguya caman ke, ka ke sorbatigiw ye, ani keleden jalatigibaw, fo ka se fangabolli ma, ka da u ka cesiri ni kodon kan.

Dugubajamana belebe fila ye sangaba soro lawale Geresijamana kono. Olu ye Ateni ani Sipariti ye. Ateni tun ye dugubajamana ye min yiriwara sira bee lajelen kan : jago, soro, kalan, dönniya, sekoni donko. A donna ni min ye kosebe o ye demokarasi togo tali ye n'o ye jemufangaye. Atenisina tunye Sipariti ye.

Sipariti kera dugubajamana ye min y'a fanga digi kélé kan. Ce ni muso, denmisennin ni waakorò, bee tun ye keleden ye. Farinya, njuguya, Kologeleya ani degun ni bozorwunnin, bee tun be lamo o kono.

Lawale geresijamana demokarasi tun be boli horonw de fe, a tun be horonw de kan. Joww, musow ni denmisenninw tun sen ta la.

N'a fora kélé, kelekedan kelen-kelen tun b'i jo n'a ka maramafen sanni ye. Maramafen min b'i bolo, i be dege kele la n'o de ye. Duw kono, dutigw joyor tun ka bon, dudew ladamuni n'u degeli kele la. Dencew tun ma ka di kosebe, bawo, olu be siya labugun k'a togo n'a jamu jensen. O tun ye lawale gerekiv hakilila ye.

Mahamadu Konta

Maakorobaro : Fa sumanikelanw (mesures de capacité)

Maakorò n'a ka kôle be baro la : a denw n'a modenw n'a buranmusow. Lakolodenw, balikukalandenw ani balikukalankaramogmw b'o jama in na.

Maakorò ye nininkali ke ko fasumanikelan ye mun ye? Be y'i ta fo. A ye bee lamen, kasro ka nin kunnafoniw ke ka folenw dafa.

Nefoli : Mun ye fa ye?

Jimafenw, i n'a fo nono, tulu, ji, n'u jogonnaw bee be suma. Fenw don minnu be ke minen de kono n'o te u be bon fo ka woyo. U be ke minen min kono, o minen janya te suma, agirinya te suma. Minenw fa de be suma, filen fa, palan fa, jifilen fa, dinge fa, buteli fa.

Fa sumanikelan jonjon ye mun ye?

Fa sumanikelan, a be fo o ma tubabukan na (mesure de capacité).

Fa be jatemine litiri (L) la. A be fo nin jifilen fa ye litiri kelen ye. Nin Palan fa ye litiri 8 ye. Nin dinge fa ye litiri 2000

ye, walima nin dingé ye litiri 2.000 ye.

• Otumé litiri ye fa sumanikelan jonjon ye. A dōw dilannen don ni nege, deje, walima ni mana ye, dōw yere ye wewe ye.

Kunnaşigiw ni körösigiw be litiri la. Fa sumanikelanw fana be so kelen, jateden kelen sariya labato, i n'a fo janya ni girinya sumanikelanw.

Fa sumanikelanw bayelemani be ke fana i n'a fo janya ni girinya sumankielanw bayelemani.

Litiri kunnasigiw

Nefoli :

Ni taji, gazuwalı, tulu n'u jogonnaw sumata ka ca kosebe, k'u suma litiri kelen-kelen, o be mogoségenwa a be meen senna fana. Walasa ka mogos tanga o geléyaw ma, sumanikeminew dilanna minnu ye bilitiri (bil) ani kemelitiri (kel) ye. A be fo olu ma litiri kunnasigiw.

Bilitiri

Dōw ko bilitiri ma dekalitiri

Karamogo Daramani Tarawelee

bilitiri 1 = litiri 10

Kemelitiri

Dōw ko kemelitiri ma Ekitolitiri kemelitiri 1 = litiri 100
kemelitiri 1 = bilitiri 10.

Karamogo Daramani Tarawelee
Sumanikelanw, kalan Diya 1998
san utikalo

Kiba jamanakuntigi Fideli kasitoro fatura

be Ameriki gun woroduguyanfan fe. Janfa 634 de kera a la walasa k'a faga, a ma to o si la, k'a ta san 1958 la, ka se 2000 ma, Fabiyan Esikalanti ka fo la, o ye faga ka lakanakunafoniko nemogo ye. Fideli Kasitoro nin tun ka ca cogo minna, a jugu fana tun ka ca o cogo kelen

na. Ani Lamerikenw ma se ka bën cogo si la. Yecogo 6 tun b'a la : dōw ko feeretigi don, dōw ko mogolandji don, dōw fe ujugu kunkelen don, dōw ko hakilima don, dōw ko.

Fideli ye min ke Afiriki ye o dōw ye ka sorodasi 386.000 bila ka taa Angola, Ecopi, Alizeri, Afrikidisidi, k'o duguw jamanadenw dème u ka yerekunmabokele la.

Dine masakebaw dō tun don. Erewoison, n'o ye yelemba ye walima jetaayelema, o ceba tun don. Afatura ka den 7 to a k'o, olu ye muso 3 denw ye.

Jamalakuma, Alaituny'o nagoya a ye, nka a y'a jira ko mogos ka sokonokow, o manikanika ke nbedakankuma ye, o manikanika ke politikkuma ye.

Mahamadu Konta

na ; ka laban k'u ka dønnibaabaw kuntigi mince ka taa n'oye Marokusan 1594. Tumutu y'o geleya min soro, ja kuntaala jan nana fara o kan. Balontanya fe mogow tun be bagansuw dun. Hali ni mogow tun sara, o tuh be dun k' a sababu ke kongo jugu ye. Owaleya ninnu t' un nana ni bana juguba ye dugumogow la san 1618 k'onona na.

Tuma min na lafiya donna Sudan kono, Tumutu min ka surun Maroku la, okera Maroku kelemasawdagayoro ye. Dugu ma se ka yiiriwalisiraw nesoro. Marokufanga mogow tun be wele Urumaw. Fadenyakelé tun cayara olu ni nogon ce fainga nofe. Dugumogow ma seka to uja la tuguni.. Sanga ni waati bee i tun b'a soro dugu nagaminen don fadenyakelé kelaw fe.

San 1700 be se waati min na, a kolosira ko Urumaw deselen don ka dugu mara. Baara sebelama fosi tun te ka sira soro tuguni. Burudamew ni yaalayaalakela were minnu be dugu werew la, olu ye Urumaw ka fanga binni kelew damine. Nka o y'a soro olu ka kelceew fanga ma dogoya o cogo la. Uye mogow caman faga murutilenw na. Nin bee koni ye do fara dugu ka geleyawkan. Urumaw ka fadenyakelé juguyara fanga nemogoya nofe. U ka dansagonkoke fana cayara ka nesin dugumogow ma. A laban na olu-utilala kulu fila ye fangajininaw ni nogon ce. A kera dunanw b'an kan, an yere dama fana be nogon kan. Tuma dow la jekulu do mogow be sira dow datugu; U be nogon girin bolonw kono. Mogo minnu bilalen be bolo kofe, olu be taa na folotigibaw ka daw kari k'u ka minew ce. Murutiliway cayara dugu kono. Min yere kera san 1716 k'onona na, o kuntaala sera kalo naani ma San 1735, jekulu do mogow taara Kabara mine, ka sira da mogow ne. Mogoka doni te jiginyen, mogote doni ta yen. Kabara ye dankan belebele ye Tumutu masurunna na, kuruntigi canan tun be nogon kuben yen.

Basigi sabatibaliya koson Tumutu kono, mogow caman ye dugu bila. Nogomedonitigiw fana ye yen bila. Burudamew, surakawanifulaw wulila ola k'a jini ka Tumutu bo bolola. Uye dafeduguwo folo mine. K'u ka kelceew bila ka jagokelaw lakana Kabara sira kan. Burudamew ka jekuluuka wulikajo caya ye Urumaw fanga dogoya. San 1770 o damelenge ninnu sera ka Tumutu mine kalo saba kele kuntaala kono. Urumaw jora u ka dese la, koka kele jo k'u be alimani sara u ye. Burudamew sonna o ma. Urumaw k'u ka soke 18 jenatano dugu kono k'olu ta. U ye fini 1200, jagofen suguya caman ani sanu mutukali 2 000 n'o be ben kilo 28 ma. O bee dira

Damelengew ma. Yaalayaalakelaw y'u ka yere makoronya soro nin cogo la Tumutu n'alaminina. Ulabanna ka binkanniw damine. U tun be jagokelaw jo -jolima Kabara sira kan k'u bolofenw mine u la. O kololo sera mogow caman ma.

Nka san 1900 daminewaati la, Tumutu seginna ka bin a waati temenen koro geleya kono. N'o ye a tun be dabol min kan sanni Suni Ali k'a mine. Urumaw n'u nemogow tun be fanga boli burudamew togo la ani ka nisongow mine. San 1827. Fulaw nemogow Seku Amaduye Tumutumine burudamew na ; nka Eliahji Umaru fana y'o fulafanga bin san 1861 ka Tumutu fanga ta.

Geleya daminen Tumutu kan tuguni. Sudansiraw ni Sahara siraw, a si kelen fetemeni tun te mogow hakilisigiko ye. Geleyaba donne a jagoko la. Tumutu dugu yere kono basigi fosi tun te jagokelaw kan. Sabula marabaa kelen fosi tun te dugu la bilen. U tun be mogow ba kelen bo dugu marali nofe. Burudamew y'a k'in a fobaton jikan bolibaa te minna. A tora tangitangi la obo bolo. Tengerezifuw ni Erezenateniye Tumutu wuli k'ao sen kan o kofe, fo k'a ke sanubererin ye Sudankaw nekoro.

Mogow tun be ko temenen korow lakali dugu jobaa kuraw ye; n'o ye burudamew ye tooro min siri u la.

O lakalbaa ka fo la, ni finifintig damelegew be na olu ma sisan, i b'a soro be sebenkolo min don u fari la, o bilenman ni nene muguman taratalen b'u disi an'u k'o la. U b'u yere ke mogow sebe ye. Kasoro waatiw temena, u tun ka jugu dugumogow ma i ko tasuma. Tama kala janbaw b'u bolo, bee be siran u ne. San o san mogow tun be nisongow sara u ye. O tun be sara sanu na walima fen suguya werew : now, kogow, fini, jalaluguw. N'unana utun be bisimila ka ne, ka so numanw di u ma. Nogomedonitigi fen o fen tun be teme Tumutu fe, o bee tun be salen sara u ye. Kurunba fen o fen tun be teme Kabara dankan fe, olu fana tun be salen sara o la. O n'a ta bee u tun te dan o nisongow ni salenw mineni ma. Sankuurukaara utun be mogow jonya mine. I n'a fo u y'u mine muguda (keleda) la. Sanga ni waati bee la burudamenw tun be suuru dugu kono jamakulu-jamakulu, ka jensen dugu nefe. Mogow ne mana da u kan yoro min na, bee be boli ka don sow kono ka da sogo. U be daw kongo ni tamaw ye. Fo kondow wo be bo tamakisew fe walima tamakalaw fe. I be wajibya ka da yele; sabula u taato te. U be mogow gen ka bo u ka so numanw kono ka don yen. Hali ni kunkordonnai matila (payasi) t'i bolo, i be diyagoya ka taa o jini ka na di u ma. I b'u

dumuni ka ji di u ma. Sukaro, di ani sogo o bee wajibiyalen don i kan. Tuma min na n'u sago sera dugu kono, u taato u ka buguda la, u b'u jemada sow kono ani duw kono. U mana u jenafen fen o fen ye, o b'o sonyaka laban ka dajitutotig kanka taa n'u yere ye. Mogow si te se ka murutik'owaleya ninnu ma beni ma.

Damelege minnu mana ben ni faantanduw ye, olu taato tun be dukonominen sebe bee ci ka taa n'u yere ye; ka da a kan u m'u sagolafen soro yen. U be tama kora k'o yigiyigi, ko ni min ye ce ye, oka kuma. Hali n'u setuma tun benna sua dugutila ma dugu kono, i be bo so kono k'o to u bolo, ka laban ka dumuni wajibi jini ka di u ma o yoroni b'ee la, n'i b'a fe k'o su to si here la. N'u donna sugu kono tile fe, fen o fen ka di u ye, u b'o bee ta mogow te se k'a fo k'o te ke. Mogow dow tun b'u belen bitikibaw daw la, n'u ye burudamew natoye yoro jan, u b'o fo joona, bee b'a teliya k'a ka mangasa datugu. hali bolonkononaw na, u tun be mogow mine k'u ka fini numanw bo u kannia anii k'u bolofenw mine u la. Kuma te samaraw ma. U tun t'o si numan to mogow sen na.

U be musow ka masirw mine u la : sanunamaw, warijelamawani konow. U tun te mogokoroba to, u te denmisennin to; hali jow.

Folo, madarasakalansow tun be karamogow ka dudaw la. Kalanden tun be tulonkew ke bolonw kono, i n'a fo an b'o ye yoro caman na cogo min na Sudan (Manden) kono. Damelengew tun b'u mine o tulonkeyorow la. N'i m'u kunmabo u be taa n'ye. Tuma dow la n'u jinginna so min kono, u taalen k'o u caman be segin ka na k'u jinenia u ka fen sebe do k'o yen. U mana don so kono k'u yere k'o jinenbaa ye, u be kule ka don nogon na ko sotigi y'o sonya. U mana sara hake min fo o la i b'o sara. I dan ye u taalen k'o, k'a fo Ala ka tije deme. Mogow ne jininkali min k'i yere la, o de ye ko munna dugumogow ma se ka fara nogon kan ka damelenge minnu kele? Kasoro n'i tun murutira u bolo, o tun ka jugu n'a to bee ye..

Dondola, ce dotaalensugula, a ye sogo san. A nato, damelenge do y'a kunben k'a be sogo in mine a la. Ce in ko a b'a ban ka sogo di, damelenge y'a sogo ni tama ye k'a faga a ka sogo nofe. Don do fana na, damelenge do binna muso do kan cenimusoya sira fe du do kono. Muso kulela ka mogow wele. A balimake dusukasiko jugu, a nana damelenge in sebekoro bugo. Bugoli in dimi ma ku a la a sara. A tonogon ye ce gen; a bolila ka taa a yere kalifa Sarefere. U ye ci lase yen, ko n'u ma na ni ce in ye, k'u mana taa min da u kan k'o tena dogo u la. U nana n'a ye. Damelengew y'a da k'a kantige i ko lahiya.

Lakatibaa ka fo la, olu tun te se damelengew la; sabula olu te kele nedon; u bee ye jagokelaw ye. U te kelecew ye. A k'u tun be siran u ne. K'u tun b'u jate u makew ye. N'i ye Kabara sira walima Sahara sira mine, i be taa u soro i ne yen. Mogow si tun te taa k'u dan. Se tun be damelengew ye kosebe ka mogow faga walima k'u bila kongo jugu la.

Tumututora o dabolojugukansan bi saba ni duuru kuntaala kono. Burudamew k'o dansagonwalew ni mogolamaloyalakow koson, mogow sebe caman y'a jini ka Tumutu bila ka yelema fan were fe. Kuma te dunanwma; olubec taara uka duguw la. Minnuka mogow be jamana werew la, olu taara yen. O ye du lankolon caya Tumutu kono a waati la. So caman tjenen laodonbaantanya fe. A kera burudamew na ona, u b'a kolosi, ko dugu b'a la ka lankolonya ka taa a fe; fan bee tun kera so lankolon tjenenwye. Taayorowere tun te mogow minnu na ani minnu ma se ka kaari Tumutu ko, u tun b'olu doron de soro yen. Cogo te mogow minnu bolo n'u be bugusonin sarantanw kono, olu de tun b'u diya; sabula burudamew tun te son ka don olu kono, u jenafen tata fana tun t'olu fe. U jenacinnen tun don ka ke jagokelaba minnu kan, n'u nana olu b'u sebekoro son, walasa u ka taa ka bo u dala, u k'u ka feere masor. Jagokela miseninw tun be boli burudamew ne. O tun da ka di o jagokelabaw la; sabula sannikelaw tun be kunda olu doron kan.

O jago duman n'a ta bee, sanga ni waati bee la mogow fu ka na i b'one i bolofen na ka taa ten, o te ku d'okela fe. Mogow si te deli sonyani ani jenonnakoke mantoora la, hali n'i y'a soro i be to ka fendo in o mantoora in ce. O setigi caman, walasa k'u tanga bolonnamaloya ma, k'u tanga uka so numanw mineni ma anii k'u yere tanga joginni ma burudamew fe, u tun te so numan jo bilen, u tun te fini numan don, hali u be sigida min na u tun t'o lasaniya bilen. U ka yorow tun kera i n'a fo mogomayorow te. Tumutu tun te dugu dawulama ye tuguni. A tun kera kamanagan dugu ye.

Mogow tun ye jalalugu saramaw melengeli dabila, k'a to ke fugulanin sarantanw dama ye, ka samara numanw fana ye k'u to yen. Musow yere ye fini numandon ni masirw donnai dabila. Ce ni muso, bee tun kera fininkolondonna ye, si yelen tun te mogow ne mine bilen, burudamew binkannikelaw jeniranje fe. Hali kamalenbaw ni cekoroba jenatigew tun b'u sinsins nsirabere dawulama minnu kan ka dugu yaala, o si tun te ye mogow bolo bilen. Mogow dijenia o bee ko dansagonmogow koson, k'u sinsinberew ke bere sarantanninw

ye. Fen o fen tun be mogo ne don mogo la, dijn tun kera o bee ko.

Mogo si tun te a'laben ka bo kene ma. Musow tun be ye yoro minnu na kosebe umasirilen, olutunye jitayorow ye dugu kókan, suguw la an i jenajekoyorow la fere la. Muso si tun te son k'a laben ka bo dafe bilen, kuma te ka taa nin yoro kofolenw na a labennen. U tun be masiriw, samara jumanw anfini jumanw to u ko sow kono ka bo ka taa ni yogorofiniw doron ye. Sow ni sokonomogow, minyecogo tun ka jugu ni min ye a waati la, mogo tun t'o don. Mogo si tun t'a fe damelegew k'i yeko juman ye k'i waranga ka taa n'i ka finiw n'i ka masiriw ye. Mogo tun t'a bolo don a yere koro bilen, sango i ka so. Sow tun

te bari, sango k'u kannabo. U b'u bee to yen ten, sanji k'a sago k'u la. Ni ji yere te don a kono, a banna.

Birigidenw tun te dogo la bilen. Sodalakogow bee tun ye binni damine, ka fenerew bee tige ko jigin sanji fe. Mogow tun be banbaliba minnu dilan (gosi) u ka dudaw la barokeyorow kama, olu si tun te yen bilen. Sanjiw tun y'o bee tige.

Sow kókannaw tun man ni, nka n'i donna ukono, ita fe kota. Burudamew tun t'o kalama. U hakili la ko sow kókanna yecogo ka jugu cogo minna, k'i b'a soro mogo te se ka ninakili u kono.

Dugusinna ka ke tonbonye yeleena na. Kon jumanbaw kono tun be kolosi

o so kolon bisigiyalnw dala; fo dunaw dabali be ban. Olu b'a fo ko ninotigi ninnu ye fendobaliw ye. Ko so tijena, u be mun kono n'u te kon bo o fana kana tige? Mogow bolo tun be fen kelen min kono, o ye kon ye. Bee tun b'a ka dalakon masiri ni negew ye. Dow yere ka kon tun ye jiri kologirinbaw ye. Mogow yecogo numandabey tunye sokononawye. N'ubora dugu kono, u bena don ka da tugu u dala. N'i be teme, n'i m'i tulomada ka je, ite hali mogomankon men du kono. Hali posusukan i tun t'o men fan si fe. N'o te burudamew be taa u daga yen, ko dumuni ka kan ka soro yen. Bee tun b'a ka no si wugula. Ni mogo nana da gosi, bee b'i ke sewu; u b'a fo ko mogo te yen, u be teme. Mogow tun b'u bolofen nafama

bee dogo u ka sow kono burudamew kana u ye k'u ta. Ni min te burudame ye, ni sigiñgon do don, i mana da gosi, i b'i togo fo, k'i nakun fo, u be soro ka lamineni ke, ka da yele i ye. N'i m'o ke fosi t'a to mogo ka da be yele dagosikan na ni wajibi te.

A tun b'o cogo kelen na bitikidaw la. N'i y'i yere kofo, u b'i lamine ka da yele ka feere k'i ma. Kabin i mana bo u be da tugu a no na k'a sogo. O de la mogo caman ka feerekewaati tun ye sufela ye. Burudamew tun man telin ka ye dugu kono sufe ni bala ka naniw te. Sannifeere fanba tun ye sufelaw ye. Bee tun delila o denjuyuwalew la Tumutu kono. Sabula burudameko tun kelen be gelleyaba ye mogow ma. F.D. / Dokala Yusufu Jara

Iyemowa kupu kuncera ni dusukasi ye Mali kan

Sefawarijamanaw ka tonba n'a be fo a ma tubabukan na Iyemowa (UEMOA), o be ntolatana kupu da san o san. Jamana 8 minnu be ton in na, olu ka ntolatanna minnu be faso kono, a be da olu de ni jogon ce. O jamanaw ye : Benen, Burkina Faso, Kónowari, Ginebisawo, Mali, Nizeri, Sénegali ani Togo. Kupu in daminenan san 2007, Mali la. Linan ta kera Togo jamana kan, k'a ta nowanburukalo tile 19 na, k'a kuncé desanburukalo tile 3 san 2016.

Kónowari y'a ta sije 2 (san 2007 ani san 2008). Sénegali y'a ta sije 3 (san 2009, 2011 ani 216). Nizeri y'a ta sije 1 (san 2010). Burkina Faso fana y'a ta sije 1 (san 2013).

Mali taara kupu in finali la sije 2, a m'a soro. Linan ta kera a 3 nan, a m'a soro, bawo Sénegali y'a gosi 1 ni 0.

Bee tun ko ninan ye Mali ka san ka da laben sabaticogo kan, ntolatannaw ka cesiri ani degelikaramogo ka faamuya.

Kupu Iyemowa (UEMOA) sije 7nan in finali senfe, Mali de ye ntola juman tan nk'a ta kera a jagama ye. Dow ko danga don. Baarakebaliya ni dannayabaliya don, a be se ka ke damatemedanaya fana ye.

N'i ye fasokonosamatasesgew ka ntolaw jatemine, u ye Togo gosi 1 ni 0, ka Kónowari gosi 1 ni 0, ka filaninbin ke Nizeri 0 ni 0. O koro ye k'u ye bi 2 doron de don, Sénegali dun ye bi 7 don a ka ntolatanw senfe. Ob'ajira ko bidonbaliya geleya tun be Mali kan.

Mahamadu Konta

Kirisiyano Oronaldo ye ntola sanuma soro sije 4

Linan, Oronaldo tun ni jansa in ka kan. A fasodenjogon Figo min ye ntola sanuma in soro san 2000, o'y'a majamu nin cogo in na. Figo y'a jira ko Oronaldo ye baarakela ye, a cesirilen don, siga t'a ka fasokanu n'a ka yemajigin na, an'a ka mogodeme. Linan, Oronaldo ye Eropu ntolatantow ka kupu ta. A kera o bidonnaba ye. A ye Eropu jamanaw ka kupu ta. A ma ku Mesi la fole, o y'a ta Siye 5. Hali dijn ntolatanton nanaw ka kupudimoni, a y'o fana ta.

Gabon Kani biyew feereli daminen

Kani min bera ke Gabon, k'a damine zanwuyekalo tile 14 na kase feburuyekalo tile 5 ma, obiyefeerew daminen alamisadon, desanburukalo tile 15 san 2016. Ntolatan 32 minnu bera ke, biye 500.000 dilanna olu kama. Biyew songo b'a ta sefawari 100 na ka se ba 8 ma. O be ben Erowari (0,80 ka se 60 ma).

Nka Kani damineni jenajew don, zanwuyekalo tile 14, Liberewili, biyew songo b'a ta sefawari 400 na ka se ba 4

ma. O be ben Erowari 3 ka se 30 ma.

Gabon Kani kogenabojekulu y'a jira ko biye ninnu santa be soro Kani kedugu 4 ninnu kono : Liberewili, Faransiwi, Pôrizanti ani Oyemu. U be soro o dugu ninnu warimarasow la.

Kogenabojekulu y'a jira, k'a jorelen don; bawo Oyemu farikolojenajekeyorobaaraw ma ban pepewu. Mogo 20.000 ka kan ka don o kono.

Samataségew ka degelikaramogo ka kuma

Samataségew bera ta Kani kene kan Gabon. Kunnafonidilaw y'u ka degelikaramogo nininka a felaw la, n'o ye Alen Ziresi ye.

An k'a don k'a fo Mali be gelleya dakun minnu na, o gelleya kelenw de fana be Samataségew kan.

San 2017 Kani na, maliden minnu sigilé be tunga la, olu denw doron de bera faso joyoro fa. U caman bangera Faransi, ka mo yen, ka ntolatan dege yen, ka don ntolatantow na yen. O'y'a dama ko ye, mogo tonw na yen. O'y'a dama ko ye, mogo t'a don o bera kuncé cogo min na?

O koson degelikaramogo nininkalen, a kumana k'a to to.

A y'a jira koni, ko jamana tow taakunye Kupu ye, Mali fana taakun y'o ye. An man kan ka da an yere la kojugu'an man kan ka tige an yere la fana.

Jamana minnunna delila ka kupu ta, i n'a fo Eziputi, Gana, Kónowari, olu be kene kan, olu lajini ye u ka döfara u ka kupu soro hake kan. Jamana minnu surunyara kupula nk'u ma se k'a soro cogoya si la, olu fana be kene kan, i n'a fo Mali, Sénegali, Burukina. Olu lajini ye u fana ka do soro ninsen in na. Jamana minnu ma gëre kupu la sango k'a soro, olu fana be kene kan. Olu fana b'a fe u togo ka fo kupuko la nin sen in na.

Ko min be nin cogo in na, a ko ni dantemekuma te ben.

Alen Ziresi

Alen Ziresi y'a jira k'a ye ntolatanna 26 de wele ani bilankoro 3. U be taa laben ke Maroku jamanana kan. O senfe, a b'a kolosi, min ka kan ka ke, min man kan ka ke, mogo minnu ka kan ka ta ani minnu man kan ka ta. Kuputolatan ni ntolatannaw gansanw te kelen ye. Fo ntolatannaw ka soro minnube sek'a ntolatantow ke kasoro u ma dese. Fo ntolatannaw ka soro, n'a tigera k'a te tugu, olu b'u joyoro fa ka faso kisi. Fo ntolatannaw ka soro, siga te minnu ka cesiri, dusu ani fasokanu na. Yala o kuputala ntolatannaw be Mali bolo wa? Lininkali gelen.

Mahamadu Konta

«AMAP» kuntigi
Abudulayi Tarawele
Kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Danzé Samake

Kibaru

BP : 24 - Telefoni : 20-21-21-04
Kibaru Buguifié Bosola
Bamako - Mali
Sebennijekulu
Mahamadu Konta,
Dokala Yusufu Jara
Labugunyoro : AMAPU gafedilan
baarada

Depitebulon ko Amadu Tumani Ture nōminékun tē; nka ko Musa Mara ka wele k'o segesegé

Jalakilisében min dajirala depitebulon na k'a jira ko jamanakuntigi koro Amadu Tumani Ture no ka kan ka mine faso janfalila, depitew y'u kan di a kan. Depite 104 y'a jira ko jamanakuntigi koro no kana mine, depite 5 k'a no ka kan ka mine, 6 y'a somine olu ma fénfa la, depite 2 ma kanjelen f'a la. Laje in kera Awa Keyita togola lajekeso kono bulonba la juma don desanburukalo tile 16 san 2016. A nemogoya tun be depitebulon nemogoba Isiyaka Sidibe bolo.

Depitew tun ye jekulu keréenkérénen min sigi Amadu Tumani Ture jalakilisében infesefeseli kama, o kumalasela Berehima Beridogo y'a jira ko sariyakise fosi te Mali kono bi, min be se ka a momine nin kola. Berehima Beridogo ka fola, n'a y'a soro a ye faso janfa, o na ke politikko ye; n'o te ko seereya fosi te jalakilisében in kono min b'a jira ko Amadu Tumani Ture no ka kan ka mine.

Beridogo ko jekulumogow kelen ka jalakilisében kono ko bee fesefese, u

Jamanakuntigi koro
Amadu Tumani Ture

labanna ka mogo wéréw hakililaw jini u kunkan. Seereya fosi ma ye u la min be jamanakuntigi koro nōminékun bo jalakili be fo kun kelen min na, kuma te faso janfali ma sira were fe. Berehima Beridogo labanna k'a jira, ko jekulu keréenkérénen min sigira jalakilisében infesefeseli kama, n'o kumalasela y'ale ye, olu ko seereyaseben b'a sementiya, ko

nōjininw be dakun min na sisan, seereya fosi te yen folo min be jamanakuntigi jalaki faso janfalikola.

O de koson olu b'a jira ko jamanakuntigi koro Amadu Tumani Ture no man kan ka mine.

Jalakilisében filanan min tun dajirala depitew la k'a jira ko minisirinemogo koro Musa Mara taara sorodasiwi dfagali ma Kidali san 2014 mekalo kono. Depite 90 y'a jira ko Musa Mara no ka kan ka mine o la, 3 k'a no man kan ka mine, 9 y'a somine olu ma son k'u kan di a kan

O jalakilisében be kuma mankan minnu kera Kidali san 2014 mekalo tile 17 an'a tile 21. Jekulu keréenkérénen min sigira o sénben fesefeseli kama, o kumalasela tun ye depite Adama Kane ye. Ale ka fo la, ko depitebulon b'a jini mogo wéré minnu fagara Kidali ka fara lakanabaaw kan, segesegeli ka ke a ko kan, k'a dón a sababu bora mogo min na. A ka dón mogo hake min fagara a senfe, mogo hakemin nematununna ani minen hake min

Minisirinemogo koro Musa Mara

tijena; ka da a kan an be don min na, halibi o da ma dón folo. A ko depitebulon b'a jini goferenaman fe, baaraboloden min nesinna sorodasiw ma n'a tubabukan dajne surun ye Oyempe (OMP) ye, o sariyaw ka waleya.

M. Sidibe
Dokala Yusufu Jara

Mali simanbo izini kura jora Maroku jamana fe

San o san,
izini in ka kan
ka siman toni
500.000 bo

Jamanakuntigi Ibrahima Bubakari Keyita ye Mali simandilan izini kura dayeleli nemogoya ke alamisadon, desanburukalo tile 15, san 2016. A ni mogoba caman tun be nōgon fe kene in kan, minisirinemogo Modibo Keyita, Izinkow minisiri Mohamed Ali Ibrahima n'i goferenamannijamana fangabulon mogobaw.

Izini in jolen be Jago, Kati kerefe. A joli musaka bennna sefawari miliyari 20 ni ko ma. A togo Simafu (CIMAF).

San o san, izini in ka kan ka siman toni 500.000 bo. O hake be se ka yelen ka se toni miliyon kelen ma (1.000 000) ni labenw sabatira. Mali ka simanbore kelen ka kan ka feere sefawari keme kōronton (d.900).

C. M. Tarawele
Mahamadu Konta

Sanji karabali baaraw daminéna kabini san 2006

Sahelijamanaw ka jakelctonba n'o ye silisi (CILSS) ye, o be ka feerew tige kabini san 2000 walasa ka fura soro sanji hake dogoyali an'a nabaliya la.

Keréenkérénenya la, a ni Mali be ka je k'o baaraw ke nōgon fe.

Waati cogoya yelemani damatemew, Mali be ka olu taabolo kōlosi kosebe. Olu ye ja ka taakaseginw, ji ka tijenew, cencen fununfununbaw, fōlōkōbaw, funtenibaw, fīnejugubaw, ntōnw ka tijenew adw.

Hakillajiggin na, kabini san 1969, Mali ye sanjikaraba sifile. O waati la, sanji karabalenw kera sababu ye ka kanjabana dan sira la, n'o ye «Menenziti» ye.

San 2006 segin kera sanji karabali ma tuguni, nka o kera ja keleli kama. O porogramu in nafole bee bora jamana forobanafola. A hake bennna sefawari miliyari 21,537 ma.

San 2012, Mali ma se ka sanjikaraba ke k'a sababu ke nafolokogeléya ye. O fana sababu bora kudeta n'a kōloow la.

Sanji karabali sababuya la, sanji caya hake yelenna ni 15,125% ye. Cike soro fana hake yelenna ka se 38,32% ma.

Fatumata Mayiga / Mahamadu Konta

Liōnōn kaso lankolonyara

Maramafentigi dōw binna liōnōn kasobon kan ntēnendon su, kalo tile 5 k'a duguje tarata la, desanburukalo tile 6. U ye kasobon daw kari ka kasoladen bee labo. Liōnōn kaso n'a dugukonona ce ye kilometre 7 ye dugu donda la, n'i be na ka bo Seguyanfan fe.

Kasobon nemogoya ka fo la, garidi fila sebekoro joginna, olu cera ka taa Segu dogotoroso la. Kasoladen 93 minnu tun datugulen don, u y'olu bee labo, olu y'u yere jini, nka fila ma son ka boli, olu tora u no na.

Maramafentigi ninnu taara ni nafole ye u fe, o hake ma se ka don.

Sekumaru Jalo Amapu Liōnōn

SAN 2016 DESANBURUKALO KIBARU KONKO

- n° 2 : San 2017 baarakenafolo dantigera depitebulon fe

- n° 3, 6 : Burudame jujon nan'u ka yaala-yaala kun (to)

- n° 4 : Batakiw

- n° 5 : Kalankene n° 181nan : Kumases dogodogone ka ca

Dukene n° 145nan : Lawale Geresijamana

- n° 7 : Afiriki ntolatanko tonba ye do fara nanaw ka jansa kan